

přátelský jako úmysl nepřímý sice pro skutkovou podstatu dokonaného zločinu těžkého uškození na těle, avšak nestačí pro skutkovou podstatu pokusu tohoto zločinu, pro který se naopak — viz obzvláště slovo »zlo-myslník« v § 8 tr. zák. — vyžaduje přímý úmysl přivoditi ublížení na těle osoby, na kterou se útočí (srovnej rozhodnutí čis. 2348 a 2349 sb. n. s.). Přímý úmysl je však v rozsudku výslovně popřen větou, že soud nemá za prokázáno, že obžalovaný hodil sklenku v úmyslu, by způsobil K-ovi poranění. Než této větě, která jest jediným (skutkovým) předpokladem příslušné části konečného (právního) závěru, že nebyla »zjištěna« ani skutková povaha zločinu nedokonaného těžkého poškození na těle podle §§ 8, 153 tr. zák., vytýká stížnost veřejného obžalobce právem vadnost podle § 281 čis. 5 tr. ř. Nejsouť pro zjištění jí vyslovené v rozsudku uvedeny žádné důvody. Naprostý nedostatek důvodů je tím závažnějším, že rozsudek na jiných místech zjišťuje, že obžalovaný, účastňuje se tím útoku na K-a, hodil proti němu sklenici a že obžalovaný musel seznati, že může hozenou sklenicí někoho (z ostatních osob před K-em stojících) zasáhnouti a na těle poškoditi. Dospěl-li soud přes tato zjištění a přes zřejmou způsobilost hození sklenice poraniti osobu, na niž jest hozena, k přesvědčení, že obžalovaný takový účinek nezamýšlel, bylo podle § 270 čis. 5 tr. ř. jeho povinností, by záporný závěr odůvodnil úvahami, které ho k němu vedly. Jelikož tak neučinil, je závěr ten stižen formální vadou v § 281 čis. 5 tr. ř. uvedenou a rozsudek, ježto nedostatek onoho úmyslu byl zřejmě jedinou příčinou, z níž pak podřadil soud souzený skutek pod ustanovení § 312 a nikoliv pod ustanovení §§ 8, 153 tr. zák., zmatečným. Proto bylo stížnosti obžalobcově vyhověti a napadený rozsudek zrušiti v celém jeho rozsahu a podle § 288 odst. druhý čis. 1 tr. ř. odkázati věc k opětnému hlavnímu přelíčení do první stolice, jež pak projedná věc znova a zejména rozebere znova také skutkové otázky, tudíž obzvláště vzhledem k obhajobě obžalovaného též otázku, zdali vůbec obžalovaný předsevzal skutek za vinu mu dávaný (hození sklenice směrem k Emilu K-ovi), který jest podkladem jak výroku o přestupku § 312 (zločinu §§ 8, 153, po případě zločinu § 81), tak i výroku o přestupku § 431 tr. zák., a ohledně něhož proto nemůže býti otázka, zda byl předsevzat, řešena jinak pro tento, jinak pro onen trestný čin. Jiného výsledku, než, by byla věc znova projednána a rozhodnuta, nemohou míti ani formální výtky stížnosti obžalovaného, jejíž hmotněprávní námitky nejsou, jak uvedeno, provedeny po zákonu a již proto ve směru zmatek § 281 čis. 9 a) i 10 tr. ř. dlužno pokládati za vůbec neprovedenou. Proto netřeba zkoumati důvodnost jejich formálních výtek a lze ji odkázati na rozhodnutí o stížnosti obžalobcově.

Čís. 3254.

Kárné právo podle §§ 413 a 421 tr. zák. je vyhrazeno pouze pánu čeledi a mistru samotnému a nelze je rozšiřovati na jiné domácí osoby zaměstnavatele (pána čeledi) nebo na dělníky mistrov.

Ani sám mistr nebo pán čeledi nesmí zneužívat propůjčeného mu práva domácí kázně ke zlému nakládání, jímž by pokáraný utrpěl škodu na těle.

(Rozh. ze dne 6. září 1928, Zm II 222/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 5. března 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přechinem proti bezpečnosti těla podle § 335 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost, dovolávajíc se číselně důvodů zmatečnosti čís. 5 a 10 § 281 tr. ř., dovozuje, že nalézací soud posoudil věc nesprávně, neuváživ, že obžalovaný měl právo pokárati učně Karla D-a svěřeného jeho dozoru, an neuposlechl daného mu rozkazu, pokud se týče jej vážně nevyplnil. I když snad pokáral učně, jak rozsudek zjišťuje, mimořádně ostře a své kárné právo tím snad přestoupil, měl prý nalézací soud posouditi jeho čin s hlediska § 421 tr. zák. Tímto dolíčením provádí zmateční stížnost ve skutečnosti pouze hmotněprávní zmatek čís. 10, nikoliv také formální čís. 5 § 281 tr. ř., dovozujíc v podstatě, že první soud neměl vynésti rozsudek odsuzující pro přestupek § 335 tr. zák., nýbrž pro méně trestný přestupek § 421 tr. zák. Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. Jest pravda, že živnostenský řád stanoví v § 99 b) odst. druhý, že nezletilý učeň jest podřízen »otcovské kázni« mistra, jehož ochrany a péče požívá, a že také čelední řád pro Moravu z 2. května 1886, čís. 53 z. zák., nikoliv z 21. března 1893, čís. 3622, jak nesprávně cituje zmateční stížnost, poněvadž vyhláška místodržitelství z tohoto dne uveřejněná pod čís. 36 z. zák. z roku 1893 opravuje pouze tiskovou chybu německého textu § 36 čeledního řádu, v § 17 dává zaměstnavateli právo, by přidržoval čeled' k mravnému a slušnému chování doma i mimo dům a by k tomu konci jakož i k zachování domácího pokoje a řádu a k docílení povinné poslušnosti směl použití vážných napomenutí a důtek (pokárání). Než stěžovatel není vůbec oprávněn dovolávati se oněch ustanovení a žádati podřadění závadného jednání toliko pod §§ 413 a 421 tr. zák. Nebylť podle zjištění rozsudkových a podle obsahu spisů ani mistrem ani zaměstnavatelem, nýbrž toliko dělníkem, byť i předním, v sedlářské dílně Františka A-ého, kde poškozený učeň pracoval pod dozorem obžalovaného. Kárné právo podle §§ 413 a 421 tr. zák. je však vyhrazeno pouze pánu čeledi (Gesindehalter) a mistru (Lehrherrn) samotnému. Doslov těchto ustanovení a smysl jim za podklad sloužící nepřipouštějí, by oprávnění v nich propůjčené bylo rozšiřováno na jiné domácí osoby zaměstnavatele (pána čeledi) nebo na dělníky mistrovy. Není ani zjištěno, že mistr František A. kárné právo jemu příslušející na obžalovaného přenesl, nehledíc k tomu, že přenesení takové, ježto jde o právo povahy ryze osobní, musilo by zůstatí bez právního účinku. Nad to, jak plyne z ustanovení §§ 413 až 421 tr. zák., nesmí ani sám mistr

nebo pán čeledi zneužívati propůjčeného mu práva domácí kázně ke zlému nakládání, jímž by pokáraný utrpěl škodu na těle. Stane-li se tak a má-li zlé nakládání v zápětí viditelné známky a pro tělo škodlivé následky, i když není další poruchy tělesné nebo duševní činnosti osoby pokárané, dopustí se osoba kárného práva zneuživší přestupku podle §§ 413 a 421 tr. zák. Mělo-li pak zlé nakládání za následek těžké ublížení na těle osoby poškozené, dlužno pachateli přičísti zločin těžkého ublížení na těle, dokáže-li se mu nepřátelský úmysl. Nelze-li takový úmysl dokázati, pachatel však mohl seznati, že jeho jednání, — překročení kázeňského práva zlým nakládáním, — může přivoditi nebo zvětšiti nebezpečnost pro život, zdraví a tělesnou bezpečnost osoby, s níž bylo zle nakládáno, jest odůvodněno odsouditi ho pro přestupek § 335 tr. zák. (vid. sb. 885/86, 1430/91, 4034/13 a sb. n. s. čís. 1447). V souzeném případě jest zjištěno, že obžalovaný, chtěje potrestati učně jeho dozoru svěřeného za to, že nevyhověl přesně danému rozkazu, hodil po něm taškou a zasáhl ho do hlavy, při čemž řemínkem tašky bylo poraněno učňovo oko, čímž mu způsobil těžké ublížení na těle, spojené s porušením zdraví trvajícím přes 30 dní a s úplnou nezpůsobilostí k povolání kratší 20 dní. Toto jednání bylo vzhledem ke zjištění rozsudkovému, že obžalovaný neučinil tak v úmyslu zlém nebo nepřátelském, nýbrž z neopatrnosti, avšak mohl předvídati, že svým jednáním může učni ublížiti na těle, kvalifikováno právem za přestupek podle § 335 tr. zák. a nepopírá zmateční stížnost až na shora probrané námitky vůbec, skutkovou podstatu tohoto přestupku. Tímto trestným činem musil by ostatně obžalovaný uznán býti vinným i tehdy, kdyby se mu přiznalo kárné právo, poněvadž podle toho, co uvedeno, dlužno z kárného práva podle §§ 413 a 421 tr. zák. vyloučiti případy těžkého ublížení na těle. Napadený rozsudek není tedy právně mylným, naopak odpovídá správnému použití zákona i zjištěnému stavu věci. Bylo proto neodůvodněnou zmateční stížnost zavrhnouti.

Čís. 3255.

Nesprávné celní deklarace při dovozu motorových kol a svádění celníků dary k úlevám při vyclívání za účelem a v úmyslu, by zamlčením váhy a typu motorů bylo dosaženo předepsání menšího cla ke škodě celního eráru, nezakládá skutkovou podstatu zločinu svádění ke zneužití moci úřední podle § 105 tr. zák., jehož skutková podstata vylučuje úmysl způsobiti škodu, ani spoluvinu na zločinu zneužití moci úřední podle §§ 5, 101 tr. zák., jednali-li celníci v dobré víře, že dovezená kola jsou vždy stejná, souhlasí s údaji celní deklarace, a nepřesvědčivše se o váze a typu motorů, nekonali sice řádně svou službu, nikoliv však v úmyslu poškozovacím, nýbrž jde tu o zločin podvodu podle § 197 tr. zák. a přečin podle § 2 zák. o úplatkářství.

Spoluvina podle § 5 tr. zák. předpokládá, že hlavní pachatel a spoluvinník jednali v témže úmyslu.

(Rozh. ze dne 7. září 1928, Zm I 211/28.)